



ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

**ΚΙΝΗΜΑ ΑΛΛΑΓΗΣ
Κ.Ο**

ΕΡΩΤΗΣΗ

ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΥΠΟΥΡΓΟΥΣ:

- Εθνικής Άμυνας, κ. Ν. Παναγιωτόπουλο
- Οικονομικών, κ. Χ. Σταϊκούρα
- Ανάπτυξης και Επενδύσεων, κ. Α. Γεωργιάδη

ΘΕΜΑ: Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα Μη Επανδρωμένου Μαχητικού Αεροσκάφους (UCAV) Τεχνολογίας Stealth nEUROn

Κύριοι Υπουργοί,

Η χώρα μας, δεκαετίες πριν, ξεκίνησε ένα πρόγραμμα σχεδίασης, κατασκευής, παραγωγής και αξιοποίησης ενός εγχώριου Μη Επανδρωμένου Αεροσκάφους/ΜΕΑ (UAV), με το όνομα «ΠΗΓΑΣΟΣ», το οποίο όμως καθυστέρησε στη σχεδίαση και παραγωγή του με αποτέλεσμα να το ξεπεράσουν οι τεχνολογικές εξελίξεις, έχοντας επίδραση στις επιχειρησιακές του δυνατότητες.

Σήμερα, καταβάλλεται μία σοβαρή προσπάθεια κατασκευής και παραγωγής ενός εγχώριου UAV (project Lotus) ενσωματώνοντας τις τελευταίες εξελίξεις τόσο σε μηχανολογικό, όσο και σε ηλεκτρονικό επίπεδο, με σκοπό να καταστεί ένα από τα state of the art προϊόντα, με τη συνεργασία του ΥΠΕΘΑ, του ΑΠΘ (σχεδιαστική του πρόταση) και εγχώριων ιδιωτικών εταιρειών αμυντικού υλικού.

Νωρίτερα είχε αποφασιστεί η χρηματοδότηση ελληνικών αμυντικών εταιρειών για προγράμματα ανάπτυξης καινοτόμων συστημάτων.

Τέσσερις διαφορετικές ευρωπαϊκές κοινοπραξίες στις οποίες συμμετέχουν εταιρείες της ελληνικής αμυντικής βιομηχανίας διεκδίκησαν και έλαβαν τελικώς χρηματοδότηση σε ανταγωνιστικά ευρωπαϊκά αμυντικά προγράμματα ανάπτυξης καινοτόμων συστημάτων, γεγονός που - σύμφωνα με το ΥΠΕΘΑ - αποτελεί «μία μεγάλη επιτυχία στον τομέα της ανάπτυξης». Είναι χαρακτηριστικό ότι είναι η πρώτη φορά που χρηματοδοτούνται παρόμοια αμυντικά προγράμματα ανάπτυξης δυνατοτήτων από το «Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα Βιομηχανικής Ανάπτυξης στον τομέα της Άμυνας» (EDIDP), που αποσκοπεί στην ανάπτυξη της ανταγωνιστικότητας και της καινοτόμου ικανότητας της αμυντικής βιομηχανίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Σε αυτό η Ελλάδα συμμετείχε με τέσσερα προγράμματα, που διαμορφώθηκαν από κοινοπραξίες εταιριών που αφορούν στην ανάπτυξη, μεταξύ αυτών και το Σύστημα τακτικών μη επανδρωμένων αεροπορικών οχημάτων (tactical UAV/UCAV).

Έτσι, θα ξεκινήσει να υλοποιείται με ελληνική σχεδίαση και με τη στήριξη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η οποία θα χρηματοδοτήσει σημαντικό κομμάτι του προγράμματος που αφορά στη σχεδίαση του εγχώριου UCAV (Unmanned Combat Aerial Vehicle).

Καλή είναι αυτή η προσπάθεια - επιτυχία, ουδείς αντιλέγει. Το εύλογο ερώτημα βεβαίως παραμένει. Με το πρώτο κοινό Ευρωπαϊκό αεριωθούμενο Μη Επανδρωμένο Μαχητικό Αεροσκάφος (UCAV) Τεχνολογίας Stealth "nEUROn", στο οποίο συμμετέχει και η Ελλάδα εδώ

και μία δεκαετία σχεδόν με την Ελληνική Αμυντική Βιομηχανία (ΕΑΒ), η οποία κατασκευάζει και τμήματά του, **τι γίνεται με αυτό το πρόγραμμα;**

Στο πρόγραμμα αυτό, συμμετέχουν, εκτός της Ελλάδας, οι ακόλουθες Ευρωπαϊκές χώρες (με **national prime - contractors** ηγέτιδες δυνάμεις του κλάδου της αεροναυπηγικής): Γαλλία (**Dassault Aviation**), Ιταλία (**Alenia Aermacchi - Leonardo**), Σουηδία (**SAAB Aero**), Ισπανία (**Airbus Military - EADS-CASA**) και Ελβετία (**RUAG**).

Στο πρόγραμμα αυτό λοιπόν η ΕΑΒ ολοκλήρωσε με επιτυχία τη σχεδίαση, ανάπτυξη, δοκιμή, κατασκευή και τελική συναρμολόγηση, καλύπτοντας το 10% περίπου του πρωτότυπου αυτού αεροσκάφους:

- του Καινοτόμου Συστήματος Εξαγωγής Καυσαερίων (**Stealth, Innovative Exhaust Assembly System**) που αποτελεί κρίσιμο σημείο εντοπισμού του ίχνους του αεροσκάφους (stealth, κρίσιμης σημασίας σύστημα για τον εντοπισμό του θερμικού ίχνους ενός αεροσκάφους που οφείλει να μη «φαίνεται» στα radar).

- της Οπίσθιας Ατράκτου με χαρακτηριστικά χαμηλού ίχνους (**Stealth, Blended Wing Body Rear Fuselage**).

- του πίνακα ελέγχου των ηλεκτρονικών συστημάτων του αεροσκάφους πριν από την πτήση (**VMS Avionics Test Rig**).

Αναλυτικά οι δραστηριότητες της ΕΑΒ:

- **Τεχνική Διαχείριση**

- **Δομική Σχεδίαση & Ανάλυση**

Μεμονομένων εξαρτημάτων

Υποσυγκροτημάτων

- **Λεπτομερής Σχεδίαση & Σχεδίαση Συγκροτημάτων**

Τρισδιάστατη μοντελοποίηση & Ανάλυση (3D)

Δισδιάστατη Σχεδίαση (2D)

- **Δοκιμές** (Σχεδίαση, επιλογή υλικών & διεργασιών, αισθητήρων & μετρητικού εξοπλισμού)

Αρχικών κατασκευαστικών δειγμάτων

Μεμονομένων τμημάτων

Υποσυγκροτημάτων

Επαλήθευση υπολογιστικών μελετών - βαθμονόμηση υποσυγκροτημάτων

- **Κατασκευή Πρωτοτύπων**

Σχεδίαση κατασκευαστικής διαδικασίας

Σχεδίαση παραγωγικών εργαλείων και ιδιοσυσκευών

- **Συμμέτοχη στην τελική συναρμολόγηση αεροσκάφους**

Οι πρώτες συζητήσεις για το πρόγραμμα nEUROn ξεκίνησαν το 2003, μετά από πρόταση του Γαλλικού Υπουργείου Άμυνας, ενώ η υλοποίησή του ξεκίνησε το 2005, μετά από απόφαση για συμμετοχή και χρηματοδότηση από τις παραπάνω χώρες, βάζοντας τις βάσεις για το πρόγραμμα που θεωρείται πλέον σαν ορόσημο αριστείας για το μέλλον της αεροναυπηγικής τόσο για την Ευρώπη όσο και διεθνώς.

Η παρθενική πτήση του nEUROn πραγματοποιήθηκε την 1η Δεκεμβρίου 2012 στην αεροπορική βάση της Dassault Aviation στο Istres της Γαλλίας.

Η συμμετοχή στο πρόγραμμα UCAV-nEUROn είναι η πρώτη φορά που σχεδιάστηκαν και κατασκευάστηκαν εκ του μηδενός από την ΕΑΒ –αλλά και στον ευρύτερο Ελληνικό χώρο– δομή ατράκτου και μέρους κινητήρα αεροσκάφους, και μάλιστα με τόσο αυστηρές τεχνικές και τεχνολογικές απαιτήσεις, που με την από όλους τους συμμετέχοντες στο πρόγραμμα συνεργάτες αναγνώριση, μπαίνουν οι προϋποθέσεις για μια ισότιμη συμμετοχή της ΕΑΒ σε ένα οποιοδήποτε Ευρωπαϊκό πρόγραμμα σχεδίασης & παραγωγής ενός επανδρωμένου ή μη αεροσκάφους καθώς και σε οποιοδήποτε άλλο πρόγραμμα παρουσιασθεί διεθνώς.

Παράλληλα με την επέκταση του προγράμματος nEUROn, μέχρι το 2020, στην Ευρώπη έχουν ξεκινήσει τα παρακάτω αναφερόμενα προγράμματα διακρατικών συνεργασιών (τα οποία προβλέπεται να καταλήξουν σε επιχειρησιακό παραγωγικό προϊόν), και συμμετέχουν σχεδόν οι ίδιες συνεργαζόμενες για το nEUROn χώρες και βιομηχανίες, και **φυσικά η ΕΑΒ θα επιθυμούσε να έχει αντίστοιχη συμμετοχή:**

- **MALE RPAS** (Medium Altitude Long Endurance Remotely Piloted Aircraft Systems) (Γερμανία, Γαλλία, Ιταλία, Ισπανία με **national prime-contractors** την Airbus Military (Germany), Dassault Aviation και Leonardo, πρόγραμμα μη επανδρωμένου τηλεχειριζόμενου αεροσκάφους, πιστοποιημένο να πετάξει στον Ευρωπαϊκό Εναέριο χώρο.

- **Europe's Future Combat Air System (FCAS) και Next Generation Fighter**

Ολοκληρωμένο σύστημα εναέριας μάχης το οποίο περιλαμβάνει και το Επόμενο Ευρωπαϊκό Μαχητικό αεροσκάφος 6ης γενιάς και εξειδικευμένα M.E.A., στο οποίο συμμετέχουν, μέχρι τώρα, η Γερμανία, Γαλλία και Ισπανία (με **national prime-contractors** τις εταιρίες Dassault Aviation, Airbus, INDRA).

- **Tempest - Μαχητικό Αεροσκάφος 6ης γενιάς.**

Συμμετέχουν η Μεγάλη Βρετανία, Σουηδία και Ιταλία με **national prime-contractors** τις εταιρείες (BAE, SAAB, LEONARDO).

Η Εθνική Αμυντική Βιομηχανική Στρατηγική εστιάζεται στην συγκεκριμένη περίπτωση σε δυο συνιστώσες:

- Η πρώτη αφορά στην ενίσχυση των προγραμμάτων Ανάπτυξης και Παραγωγής, δίνοντας έμφαση στη συμμετοχή σε πολυεθνικά προγράμματα που θα αξιοποιήσουν στο μέγιστο δυνατό βαθμό τις δαπάνες για την άμυνα και ασφάλεια προς όφελος της καινοτομίας και της εθνικής οικονομίας.

- Η δεύτερη συνιστώσα πρέπει να κατευθυνθεί σε προγράμματα εκσυγχρονισμού συστημάτων του οπλοστασίου των Ελληνικών Ενόπλων Δυνάμεων.

Στον τομέα της Ανάπτυξης και Παραγωγής ειδικά στο χώρο της αεροδιαστημικής παρουσιάστηκαν αρκετές ευκαιρίες. Παραδείγματα αποτελούν τα προγράμματα Clean Sky και SESAR, στα οποία η Ευρωπαϊκή Ένωση επενδύει σημαντικά ποσά.

- Το Clean Sky είναι μια επιτυχημένη σύμπραξη δημόσιου και ιδιωτικού τομέα μεταξύ της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και της αεροναυπηγικής βιομηχανίας, με αντικείμενο την ανάπτυξη και ολοκλήρωση καινοτόμων τεχνολογιών σε επίπεδο αεροσκάφους και την δημιουργία πρωτοτύπων επίδειξης με καινοτόμες αρχιτεκτονικές που θα επιτρέπουν βελτιώσεις στις αποδόσεις των αεροσκαφών, με έμφαση στη μείωση των καυσαερίων και άλλων επιπτώσεων στο περιβάλλον..

- Το πρόγραμμα SESAR (Single European Sky Air Traffic Management Research) έχει σκοπό να διασφαλίσει τον εκσυγχρονισμό των συστημάτων εναέριας κυκλοφορίας με τον κοινό συντονισμό και έλεγχο όλων των σχετικών προσπαθειών σε Έρευνα και Ανάπτυξη.

Επίσης παρατηρείται σημαντική κινητικότητα σε προγράμματα Έρευνας και Τεχνολογίας για RPAS υπό την αιγίδα του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Άμυνας, του EDA. Συγκεκριμένα, έχουν υλοποιηθεί τα προγράμματα:

- **MIDCAS** (MIDair Collision Avoidance System) για επίδειξη τεχνολογιών αποφυγής συγκρούσεων
- **DeSiRE I και II** για επίδειξη τεχνολογιών δορυφορικών επικοινωνιών
- **ERA** (Enhanced RPAS Autonomy) για επίδειξη τεχνολογιών αυτόματης απογείωσης και προσγείωσης

Αξιοσημείωτο είναι ότι σε όλα τα παραπάνω προγράμματα RPAS απουσιάζει η χώρα μας, με αποτέλεσμα να μην μπορεί να συμμετέχει σε αυτά η Ελληνική Αμυντική Βιομηχανία. Είναι λοιπόν επιτακτική ανάγκη στην επόμενη φάση του Ευρωπαϊκού προγράμματος MALE RPAS, καθώς και άλλων σχετικών προγραμμάτων, να συμμετάσχει ενεργά η χώρα μας ώστε η Αεροναυπηγική και Αμυντική Βιομηχανία να μπορεί να διατηρήσει τις δυνατότητες και τις υποδομές που διαχρονικά έχει αναπτύξει, να συνεχίσει να παρακολουθεί τις τεχνολογικές εξελίξεις στον χώρο εξυπηρετώντας τις ανάγκες των Ε.Δ. και να βελτιώσει την εξωστρέφειά της.

Σε αυτό το πρόγραμμα, η χώρα μας διέθεσε χρήμα και προσωπικό με σκοπό να αποκομίσει άμεσα οικονομικό όφελος, που με την βιομηχανοποίηση του nEUROn, η EAB θα έχει ένα σταθερό φόρτο εργασίας στο μέρος που θα της αναλογεί, με αντίστοιχη διατήρηση θέσεων εργασίας και εσόδων από τις εν δυνάμει πωλήσεις, πέραν του τεράστιου οφέλους από την απόκτηση σχετικής τεχνογνωσίας, που μέσω της αξιοποίησής της να αναπτυχθεί σε μία εταιρεία υψηλής τεχνολογίας στον υπόψη τομέα αποκτώντας τη δυνατότητα να συμμετάσχει σε αντίστοιχα ευρωπαϊκά προγράμματα προωθημένων αεροναυπηγικών - αεροκατασκευαστικών.

Δεδομένου ότι:

Η EAB συμμετείχε από την αρχή στο Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα Μη Επανδρωμένου Μαχητικού Αεροσκάφους (UCAV) Τεχνολογίας Stealth nEUROn.

Δεδομένου ότι:

Η χώρα έχει δαπανήσει χρήμα και χρόνο, ως εργατοώρες στη σχεδίαση, ανάπτυξη, δοκιμή, κατασκευή και τελική συναρμολόγηση του nEUROn.

Δεδομένου ότι:

Αποκτήθηκε κατάλληλη τεχνογνωσία και τέθηκαν οι βάσεις που θα επέτρεπαν την EAB να την αξιοποιηθεί για να συμμετάσχει σε άλλα συναφή ευρωπαϊκά προγράμματα.

Ερωτάσθε κ.κ. Υπουργοί:

- 1.Τι γίνεται σήμερα με το Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα UCAV Τεχνολογίας Stealth nEUROn; Προχωρά; Σε ποιο στάδιο βρίσκεται;
- 2.Ποια είναι σήμερα η εμπλοκή της EAB και του ΥΠΕΘΑ στο πρόγραμμα nEUROn; Το παρακολουθούμε ή το έχουμε βάλει στο συρτάρι όπως τόσα άλλα προγράμματα;
- 3.Η EAB και το ΥΠΕΘΑ/ΕΔ συμμετείχαν/συμμετέχουν στη διαδικασία των δοκιμών του nEUROn;

4.Πως σχεδιάζετε να δρομολογήσετε τη συμμετοχή των ΕΔ στο πρόγραμμα από δω και πέρα;

Οι ερωτώντες Βουλευτές

Κώστας Σκανδαλίδης

Μιχάλης Κατρίνης

Βασίλης Κεγκέρογλου

Γιώργος Φραγγίδης